

REGISTERBLAD

Namn och datum: K Larsson (880627), Karin Hernborg (001031), Jeanette Erlandsson (010614)

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I HALLANDS LÄN

Områdesnummer och namn: NN 15 BOBERGS UDDE - RINGENÄS

Kommun: Falkenberg, Halmstad

Karta: 5C SV, 4C NV

Läge:

Areal: 2700 ha

Naturgeografisk region: 10 Södra Hallands kustland

Kust/havsregion: II Kattegatt

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt, kullig terräng med relativ höjd 20-50 m.

Riksvärde

Geovetenskap	
Naturbetesmark	Flora
	Fauna
Strandzon	

Värdeomdöme: Kuststräckan från Bobergs udde till Ringenäs har en rik variation av såväl terrängformer som vegetationstyper. De geovetenskapliga intressena är omfattande med bl a recenta och fossila dyner, flygsandfält, strandvallar, klapperstensfält och veckade gnejser. Haverdalsområdet är från växtekologisk synpunkt ett av de mest värdefulla avsnitten av den västsvenska sandkustvegetationen.

Det öppna, betespräglade kustlandskapet har höga natur- och kulturhistoriska värden med ett mångformigt inslag av karaktäristiska naturbetesmarker. I ljunghedar, annan öppen utmark, buskrik utmark och havsstrandängar återfinns art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter. Havsstrandängarna är viktiga häcknings- rast- och vinterlokaler för vadare och sjöfågel, framförallt vid Steninge-Ugglarp, Bobergs udde och Särdal-Enet.

Djur- och växtlivet är rikt i området med ett flertal sårbara arter.

Huvudkriterier:

A Kustlandskap som väl belyser landskapets utveckling

C Sårbara biotoper och arter

D Områden med mycket rik flora/fauna

Förutsättningar för bevarande: Områdets karaktär av oexploaterat kustlandskap bevaras. Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna naturbetesmarker. Helst utökad, beteshävd av kushedar och strandängar.

Friluftslivet kanaliseras så att slitage i sanddynor och andra känsliga områden begränsas. Värdet kan påverkas negativt av t ex minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, nydikning, uppförande av hamn eller annan anläggning, bebyggelseexploatering, utfyllnad, schaktning, vindkraftverk eller annan anläggning, luftledning, vägbyggnad.

Säkerställande:

- Naturreseptat: Grimsholmen (224 ha), Vesslunda (35,5 ha), Stensjöstrand (160 ha, varav 102 ha land), Steninge (52 ha), Enet (32 ha), Haverdal (357 ha) och Vilshärad (14 ha).
- Landskapsskyddsområde: Vesslunda (33 ha) och Vilshärad (10 ha).
- Haverdal (SE0510020), Steninge-Stensjöstrand (SE0510026), Grimsholmen (SE0510039) är av regeringen godkända Natura 2000-områden (pSCI).
- Ringenäs skjutfält är av Naturvårdsverket till regeringen föreslaget som Natura 2000-område (enligt art- och habitatdirektivet). Ligger för närvarande hos regeringen för beslut (010614).

Områdets huvuddrag: Kuststräckan från Bobergs udde till Ringenäs har en omväxlande natur med sandstränder och flygsanddynfält, flacka moränstränder med strandängar och kushedar samt bergiga partier som stundtals skjuter ut som markerade uddar i havet. Området är i huvudsak oexploaterat och gränsar i öster till jordbruksmark eller bebyggelse.

Berggrunden består främst av intermediär ådergnejs, men även bergarter som charnockitgnejs, grå ådergnejs och grönstenar förekommer. Berget går i dagen på många ställen t ex som rundade berghällar med isräfflor. Tydligt veckade och skiffrika gnejser finns på flera ställen framförallt inom Steningereservatet. Jordarterna utgörs av flygsand, svallad morän och klapper samt i mindre omfattning mjäl- och leravlagringar. Väl utvecklade strandhak, strandvallar och strandterrasser finns på många ställen i området. Vid bl a Haverdal och Enet finns fyrdubbla rader av strandlinjer som markerar havsytans läge under skilda tidsperioder. Den s k Tapeslinjen, som visar havsytans läge under den postglaciala transgressionen, är särskilt väl utbildad. Haverdalsbuktens mjukt välvda strandlinje kantas av kustparallella sanddynor som inåt land övergår i ett vidsträckt flygsandfält med mäktiga fossila dyner i öster. Den mäktigaste, Lynga-Marskogsdynen, är ca 1400 meter lång och dess topp når 26 meter över omgivningen.

Större delen av området utgörs av ett öppet, betespräglat kustlandskap med havsstrandängar och triftängar, fukthedar, enbevuxna hållmarksljunghedar samt lågvuxen, vindpinad lövskog. Kusthedarna vid Steninge och Stensjöstrand brändes kontinuerligt fram till början av 1900-talet för att förbättra betet.

De representativa naturbetesmarkerna utgörs av ljunghed, annan öppen utmark, buskrik utmark och havsstrandäng. Karaktäristiska vegetationstyper är främst sandrished, ljunghed,

klockljonhed, stagghed, fårsvingeltorräng, rödvenäng och revigt saltgräs-strandäng. De delvis art- och individrika växtsamhällena hyser arter som trift, nattviol, kustarun, svinrot, slättergubbe, klockgentiana, klockljon, ljon, gulkämpar, saltåg och blåsklöver. De värdefullaste betesmarkerna finns vid Steninge-Ugglarp, Bobergs udde och Särdaal-Enet.

Flygsandfälten vid Vesslunda och Haverdal är efter omfattande skogsodlingsprojekt i slutet av 1800-talet till stor del bevuxna med tall och bergtall. I de delar av dynområdena som fortfarande är öppna dominerar en västsvensk sandkustvegetationen som i synnerhet vid Haverdal är väl utvecklad. Floran i området är västligt präglad med arter som klockljon, myrlilja, borsttåg, vildkaprifol, klockgentiana och bergkek. Exempel på mer sällsynta arter är höstlåsbråken, ljonögontröst, spåtistel och murgröna.

Djurlivet är rikt och varierat i området. Utmed kuststräckan häckar fågelarter som tobisgrissla, skärpiplärka, fältpiplärka och gråsiska. Rikligt med sjöfågel rastar i området, bl a vid Busör under vinterhalvåret. På kusthedarna förekommer hasselnok. Insektlivet är rikt med t ex alkonblåvinge.

Anmärkningar: Område nr 26, 27, 53, 55, 92 i Naturvårdsprogram för Hallands län (Halmstads kommun).

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr FN 10 Skrea strand -Tylösand och område av riksintresse för kulturminnesvärden nr KN 22 Vastaddalen.

Ingår i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt 82-1(NR)/2/4, 80-21/23/24(NR)/25(NR) och i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt 82-1:1, 80-21).

Referenser:

- Caldenius, C.*, m fl. 1966. Beskrivning till kartbladet Halmstad. SGU ser Aa nr 198.
- Länsstyrelsen*. 1977. Natur i Hallands län.
- Malmberg, S.*, 1976. Vegetationskartering av Vesslunda naturreservat. SNV PM 727.
- Malmberg, S.*, 1977. Stensjöstrand och Steninge. En biologisk inventering. SNV PM 816.
- Malmberg, S.*, 1979. Biologisk inventering av Haverdals naturreservat. Länsstyrelsens medd nr 1979:3.
- Tjernberg, M.*, 1973. Enet. Undersökning av vegetation och flora. SNV PM 304.
- Länsstyrelsen i Hallands län*, 1994: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Länsstyrelsen 1994:11. Halmstad.
- Länsstyrelsen i Hallands län*, 1989: Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen 1989:11. Halmstad.
- Länsstyrelsen i Hallands län*, 1990: Ängs- och hagmarker i Halmstads kommun. Länsstyrelsen 1990:7. Halmstad.
- Naturvårdsverket*, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.
- Länsstyrelsen* 1996. Naturvårdsprogram för Hallands län. Del 3 Halmstads kommun
- Länsstyrelsen*, 1988. Områden av riksintresse för naturvård - Hallands län.